

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Langáška, soudce Filipa Dienstbiera a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **A. I. E. R.**, zastoupený Mgr. Gabrielou Kopuleťou, advokátkou, sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Odbor azylové a migrační politiky, sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. června 2023 č. j. OAM-3927-12/DP-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. srpna 2023 č. j. 4 A 19/2023-53, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Dne 3. února 2022 podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) u žalovaného žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia. Žalovaný tuto žádost v návětí uvedeným rozhodnutím dne 9. června 2023 zamítl s odůvodněním, že existuje důvodné nebezpečí, že by stěžovatel svým pobytem na území České republiky mohl ohrozit bezpečnost státu (vazba na islamistické milice). Vyšel přitom z informací poskytnutých zpravodajskou službou České republiky nacházející se v režimu utajení stupňů „důvěrné“ a „vyhrazené“ ve smyslu zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti (dále „zákon o ochraně utajovaných informací“).

[2] Uvedené rozhodnutí napadl stěžovatel dne 13. července 2023 žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Stěžovatel považuje celou věc za nedorozumění. Namítá, že se nemohl s utajovanými informacemi (podklady pro rozhodnutí žalovaného) seznámit, a tím se efektivně bránit. Poukazuje též na závažné dopady do svého soukromého a rodinného života, kdy bude muset v důsledku napadeného rozhodnutí území České republiky opustit a zanechat zde svoji manželku v pokročilém stádiu těhotenství, jakož i nemocnou tchýni, která je závislá na jeho pomoci.

[3] Městský soud v návětí uvedeným rozsudkem dne 8. srpna 2023 žalobu zamítl. Dne 28. srpna 2023 napadl stěžovatel rozsudek městského soudu kasační stížností u Nejvyššího správního soudu a současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[4] Stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti předně zrekapituloval svůj dosavadní bezúhonný pobyt na území České republiky. Uvedl, že v České republice žije od roku 2007, vystudoval zde vysokou školu a uzavřel manželství. Podílel se na humanitární pomoci, kterou poskytoval i občanům Libye. Díky své odbornosti v oboru fyzioterapie spolupracoval s humanitární organizací Centrum urgentní medicíny a podpory a také s libyjským ministerstvem zdravotnictví. Konkrétně zajišťoval rehabilitační léčení libyjských pacientů v České republice. Tento postup konzultoval s bezpečnostními složkami, aby předešel přicestování rizikových osob na české území. Právě tyto pracovní aktivity stěžovatel vnímá jako možné vysvětlení stávajícího obvinění a nedorozumění. Dodává, že kdyby věděl, že je jeho činnost riziková, nikdy by ji nepřijal.

[5] Návrh na odkladný účinek pak stěžovatel odůvodnil hrozbou vzniku újmy spočívající ve svém nuceném vycestování z území České republiky, což podstatně zasáhne jeho rodinu, kterou tvoří stěžovatelova manželka a novorozený syn J. (nar. 2023). Poukazuje na silný citový vztah k manželce a synovi a nutnost vzájemné pomoci. Uvádí, že jeho vycestování by mělo závažný dopad na psychiku a zdraví manželky a potažmo též i jejich syna. Obdobné negativní dopady spojené se svým vycestováním spatřuje též ve vztahu k mamince manželky, která trpí závažnými zdravotními problémy, a o niž se s manželkou starají. Poukazuje též na svou dlouholetou integraci v České republice, spořádaný život, jakož i absenci muslimské víry, kterou před svou rodinou v Libyi tají.

[6] Přiznání odkladného účinku dle stěžovatele dále nijak negativně nezasáhne třetí osoby a nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. V tomto smyslu poukazuje na napadené rozhodnutí žalovaného, které uvádí, že stěžovateli není tímto rozhodnutím zakázán vstup či pobyt na území České republiky a že zde může pobývat na základě krátkodobého víza, bude-li mu uděleno, a svou rodinu zde navštěvovat. Z toho stěžovatel dovozuje, že pokud by byl pro Českou republiku velkou hrozbou, těžko by mohl správní orgán konstatovat, že svou rodinu může navštěvovat na základě krátkodobého víza.

[7] Dne 11. září 2023 obdržel Nejvyšší správní soud vyjádření žalovaného k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Žalovaný připouští, že nucené opuštění území by pro stěžovatele mohlo představovat újmu s ohledem na skutečnost, že zde pobývá jeho manželka a jejich měsíční syn. Současně zde však existuje veřejný zájem na zajištění bezpečnosti České republiky, pro kterou stěžovatel představuje hrozbu. Pokud jde o rodinný život stěžovatele, žalovaný uvádí, že „[...] jeho manželka nepochybně péči o syna zvládne sama jako většina matek. Možná ne tak komfortně jako v případě, kdyby jí v některých ohledech byl stěžovatel nápomocen.“ Pokud jde o pomoc tchýni stěžovatele, žalovaný uvedl, že mu není známo, jak vážný je její zdravotní stav a stěžovatel stran tchýně nic neuváděl ve správním řízení. Uvádí dále, že manželka stěžovatele není jediným rodinným příslušníkem, který může být matce nápomocen a rodina manželky si bude muset tuto péči vyřešit sama.

[8] Žalovaný dále uvedl, že újma spočívající ve ztrátě osobního kontaktu s manželkou a synem na území České republiky nepřeváží nad újmou, která by vznikla veřejnému zájmu na tom, aby stěžovatel nadále nesetřvával na území České republiky a nezvyšoval tím hrozbu pro její bezpečnost a bezpečnost obyvatelstva. Z tohoto důvodu by odkladný účinek kasační stížnosti neměl být přiznán. Žalovaný dále dodává, že vzhledem k tomu, že důvody,

pokračování

pro které stěžovatel představuje hrozbu pro bezpečnost České republiky, jsou uvedeny v utajované informaci, nemůže být ve svém vyjádření konkrétnější.

[9] Podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek, Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat za přiměřeného užití § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Odkladný účinek lze tedy kasační stížnosti přiznat tehdy, jestliže by výkon nebo jiné právní následky napadeného rozhodnutí krajského soudu znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[10] Kromě formální podmínky, již je vznesení příslušného návrhu, je pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nutné splnění tří podmínek: (1) výkon nebo jiné právní následky musejí pro stěžovatele znamenat újmu, (2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a (3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. července 2015 č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS). Povinnost tvrdit a prokázat hrozbu újmy přitom tíží stěžovatele (například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. února 2012 č. j. 1 As 27/2012-32). Hrozící újma musí být dále závažná a reálná, nikoli pouze hypotetická a bagatelní (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. října 2017 č. j. 9 Afs 275/2017-20).

[11] Pokud jde o první podmínku, není sporu o tom, že nebude-li kasační stížnosti přiznán odkladný účinek, právní mocí rozhodnutí o neprodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu skončí platnost povolení tohoto pobytu a pomine zákonný důvod, o nějž se dosud opírala oprávněnost pobytu stěžovatele na území (viz § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, podle nějž *pokud doba platnosti povolení k dlouhodobému pobytu uplyne před rozhodnutím o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo prodloužení doby jeho platnosti, považuje se povolení k dlouhodobému pobytu za platné do doby nabytí právní moci rozhodnutí o podané žádosti*), v důsledku čehož bude muset stěžovatel z území České republiky vycestovat. Není rovněž ani sporné, že odloučení stěžovatele od své manželky a syna zasáhne negativně do jejich rodinného života. Tím spíše, pokud se tak stane v době několika málo měsíců po porodu manželky, kdy je obecně známo, že přítomnost otce je citově i materiálně stěží nahraditelná. Žalovaný tuto újmu taktéž připouští, třebaže nepřipadně (nadto necitlivě) uvádí, že manželka stěžovatele nepochybně péči o syna zvládne sama jako většina matek. Podmínku existence vážné a reálné újmy má Nejvyšší správní soud za prokázanou.

[12] Posouzení druhé podmínky spočívá v poměrování újmy, která by mohla stěžovateli vzniknout nepřiznáním odkladného účinku, a újmy, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí došlo. Již bylo uvedeno, že zásah do práv stěžovatele by byl v případě nepřiznání odkladného účinku podstatný, protože by musel opustit území České republiky, kde žije se svou manželkou a novorozeným synem. Z kasační stížnosti i správního spisu dále vyplývá, že stěžovatel na území České republiky žije již patnáct let, vystudoval zde, má zde rodinné a pracovní vazby a je plně integrován do společenského života. Nejde rovněž o člověka, který by byl trestně

stíhán či byl jinak problémový. Takto bezúhonný způsob života stěžovatele ostatně nerozporuje ani žalovaný. Na základě dlouhodobého a řádného způsobu života stěžovatele na území České republiky nelze proto dovozovat, že by přiznání odkladného účinku mělo způsobit jakoukoliv újmu jiným osobám. To lze ostatně dovodit i ze skutečnosti, že se stěžovateli nezakazuje vstup na území, ale je mu umožněno svou rodinu i nadále navštěvovat. V tomto poměřování proto lze dojít k závěru, že by újma hrozící stěžovateli v důsledku nepřiznání odkladného účinku byla nepoměrně větší než možná újma hrozící jiným osobám v důsledku jeho přiznání. Druhé kritérium přiznání odkladného účinku je proto rovněž splněno.

[13] Pokud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, ten lze spatřovat v ochraně bezpečnosti státu. Stěžovateli nebylo jeho pobytové oprávnění prodlouženo právě z důvodu, že existuje důvodné nebezpečí, že by při svém pobytu na území mohl ohrozit bezpečnost státu.

[14] Pro zamítnutí návrhu ovšem nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení je třeba vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality poměřovat intenzitu hrozícího zásahu do práv svěřících stěžovateli s intenzitou narušení veřejného zájmu (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. srpna 2008 č. j. 5 As 17/2008-131, č. 1698/2008 Sb. NSS).

[15] Při tomto poměřování vyšel Nejvyšší správní soud z předpokladu, že, jak již bylo výše uvedeno, újma způsobená stěžovateli nepřiznáním odkladného účinku by mohla být podstatná. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí o odkladném účinku je předběžné povahy a kolizi s konkrétním veřejným zájmem tvrdí žalovaný, který tak má k prokázání svých tvrzení označit důkazy, a soud dosud nemá k dispozici utajovanou část spisu, z níž má nebezpečí narušení veřejného pořádku stěžovatelem dle tvrzení žalovaného vyplývat, nemohl tyto kolidující zájmy posoudit zcela informovaně. Nejvyšší správní soud proto vyšel zejména z okolnosti, že o kasační stížnosti je povinen dle § 172 odst. 10 zákona č. 236/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, rozhodnout přednostně a s nejvyšším urychlením, nejpozději do 90 dnů ode dne, kdy byla kasační stížnost podána. V rozhodnutí o samotné kasační stížnosti mu brání, jak již bylo výše uvedeno, absence části správního spisu, kterou žalovaný navzdory svému tvrzení o kolidujícím veřejném zájmu nepředložil. Ostatně ani z neutajované části správního spisu nevyplývá, že by ohrožení bezpečnosti státu bylo bezprostředně hrozící, když má jít spíše o potenciální ohrožení bezpečnosti v důsledku dlouhodobých aktivit stěžovatele, které jsou pro Českou republiku nežádoucí a směřují proti jejím zájmům. Tomu odpovídá již opakovaně zmíněná možnost, připuštěná i žalovaným, aby stěžovatel do České republiky opětovně přicestoval na základě krátkodobého víza.

[16] Intenzitu újmy na soukromém a rodinném životě stěžovatele tak Nejvyšší správní soud posoudil jako převažující oproti veřejnému zájmu v rozsahu, v jakém byl (resp. nebyl) za daného stavu řízení žalovaným osvědčen. Z toho důvodu stěžovateli vyhověl a jeho kasační stížnosti přiznal odkladný účinek podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s.

[17] Nejvyšší správní soud dále připomíná, že může usnesení o přiznání odkladného účinku i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání

pokračování

odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 s. ř. s.).

[18] Závěrem Nejvyšší správní soud dodává, že z rozhodnutí o žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze dovozovat jakékoliv závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. října 2005 č. j. 8 As 26/2005-76, či usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. července 2015 č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. října 2023

JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.
předseda senátu